

Pravila osnovne organizacije sindikata in poslovnik o delovanju sindikalne konference

V prilogi DE „Sindikati“ z dne 20. oktobra in 17. novembra 1973. leta so bili objavljeni nekateri pripomočki za uresničevanje organizacijskih sprememb v sindikatih. V tej prilogi objavljamo nadaljnja dva pripomočka, in sicer pravila osnovne organizacije sindikata in poslovnik o delovanju konference osnovnih organizacij sindikata.

Namen teh pripomočkov je pomagati organom in organizacijam sindikatov, da bi lažje uresničili velike naloge, ki jih imajo pri uresničevanju povečane vloge sindikatov v novih ustavnih razmerah.

Pravila osnovne organizacije sindikata bodo služila tako tistim osnovnim organizacijam, ki bodo na novo ustanovljene, kot tistim, ki pravil doslej še niso imele. Predlagamo pa tudi vsem drugim osnovnim organizacijam sindikata, da svoja dosedanja pravila prilagodijo vzorčnim pravilom iz te priloge, da bi tako vnesli v obstoječe akte vse novosti, ki jih zahtevajo nove razmere.

Vzorca pravil osnovne organizacije sindikata in poslovnika o delovanju konference sta bila izdelana v organizacijskem sektorju republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

VZOREC F

Upoštevač statutarne določbe sindikatov Slovenije in sklep 4. konference ZSS, sprejemajo člani osnovne organizacije sindikata ta

PRAVILA

osnovne organizacije sindikata

(navesti naslov)

I. Temeljne določbe

1. člen

S temi pravili urejajo člani¹⁾ osnovne organizacije sindikata (v nadaljnjem besedilu OOS) notranjo organizacijo, način delovanja, delovno področje, način povezovanja v organe sindikata v delovni organizaciji in na drugih ravneh in pristojnosti organov OOS.

2. člen

OOS deluje v skladu z družbeno vlogo sindikatov, ki je opredeljena v ustavi, programskih dokumentih Zveze komunistov in je konkretizirana v programskih dokumentih sindikatov in zveze sindikatov.

Osnovna organizacija sindikata je sestavni del samoupravljanja delavcev v njihovi delovni skupnosti.

3. člen

Delavci se organizirajo v OOS, da bi v njej zlasti:

– razpravljali o samoupravljanju v organizaciji združenega dela ter o učinkovitosti in delovanju članov sindikata v samoupravnih organih;

– v skladu s svojimi pravili in s statutom organizacije združenega dela oblikovali in uresničevali vlogo OOS kot dejavnika samoupravljanja;

– ustvarjali možnosti za uspešno delovanje članov v samoupravnih organih, stalno spremljali in organizirano premagovali odpore proti razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov in humanim medsebojnim razmerjem;

– obravnavali vprašanja v zvezi s proizvodnjo, povečanjem produktivnosti, napredkom v tehnologiji in organizaciji dela;

– vplivali na oblikovanje in delitev dohodka ter osebnih dohodkov in si prizadevali, da bi se v praksi čimbolj dosledno uresničevalo načelo delitve po delu;

– obravnavali, dajali predloge in zahtevali ukrepe s področja varnosti in higienske zaščite pri delu;

– spremljali in obravnavali probleme, ki nastanejo v organizaciji združenega dela v zvezi s kršitvijo samoupravnih pravic celavcev in njihovih pravic z dela, ugotavljali vzroke za takšne kršitve ter sklepali o organiziranih ukrepih za njihovo odpravljanje;

– ustvarjali možnosti za odločilen vpliv delavcev pri oblikovanju samoupravne politike v združenih delovnih organizacijah, v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih;

– dajali konkretne pobude za usposabljanje članov in organiziranje najrazličnejših oblik splošnega in dopolnilnega družbenopolitičnega in družbenoekonomskega izobraževanja in tudi sami organizirali tako izobraževanje;

– ustvarjali razpoloženje za stalno usposabljanje vsega članstva, da bo le-to čim bolj pripravljeno za vseljudski odpor in družbeno samozaščito;

– obravnavali socialna vprašanja sotovarišev in probleme osebnega in skupnega standarda, sprejemali stališča ter dajali predloge za oblikovanje in uresničevanje realne politike osebnega in skupnega standarda delavcev;

– vplivali na razvoj pa tudi organizirali kulturno-prosvetno delo, družabno življenje, oddih, razvedrilo, športne in druge dejavnosti;

– organizirali pravno pomoč članom sindikata in skrbeli za njihovo zavarovanje pred samovoljnimi kršitvami samoupravnih pravic in pravic iz dela;

– omogočali socialno ogroženim članom potrebno materialno in moralno pomoč;

– si prizadevali včlaniti v sindikat še nevčlanjene delavce;

– gojili delavsko solidarnost;

¹⁾ OOS sestavljajo vsi člani sindikata iz TOZD oziroma njenega dela ali drugih oblik združenega dela. OOS lahko tudi skupaj formirajo člani sindikata iz dveh ali več TOZD ali drugih delovnih skupnosti iste ali sorodne dejavnosti, če gre za majhno število članov posamezne delovne skupnosti (npr. 5).

- spremljali vse oblike obveščanja v organizaciji združenega dela, dajali pobude in konkretne predloge za izpopolnjevanje sistema informiranja, zagotavljali obveščanje o aktivnosti osnovne organizacije in še posebej o delovanju njenih organov in delegatov;
- uresničevali demokratični kandidacijski postopek in izbiro kandidatov za organe samoupravljanja in za delegate v interesnih skupnostih, v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in v drugih delavskih organih;
- spodbujali samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje ter skrbeli za krepitev njunega demokratičnega značaja ter odgovornosti za uresničevanje sprejetih obveznosti;
- zagotavljali primere kadrovske, prostorske in druge pogoje za delovanje osnovne organizacije sindikata in skrbeli, da bodo ti pogoji primerno urejeni tudi v statutu ali drugem splošnem aktu temeljne organizacije združenega dela ali druge delovne skupnosti;
- opravljali druge politične naloge za ugotavljanje, soočanje, usklajevanje in uresničevanje svojih delavskih interesov.

4. člen

Osnovna organizacija sindikata se združuje z drugimi OOS v tisti sindikat v občini, regiji in republiki, ki povezuje delavce iste ali sorodne dejavnosti, kot jo opravlja večina članov te OOS.

5. člen

OOS samostojno sprejema sklepe in druga stališča s svojega delovnega področja, jih usklajuje z drugimi OOS v okviru združene organizacije združenega dela in jih s svojimi delegati zastopa pred drugimi organi sindikatov, pred organi samoupravljanja ter drugimi družbenimi dejavniki. OOS po potrebi koordinira svojo aktivnost z drugimi OOS in drugimi organi sindikata in zveze sindikatov.

II. Pravice in dolžnosti članov sindikata

6. člen

Član sindikata²⁾ postane vsak delavec, ko se včlani v OOS. Članstvo v sindikatu je prostovoljno.

Ob vstopu v članstvo sindikata OOS seznaní delavca z njegovimi pravicami in dolžnostmi.

7. člen

Članstvo v sindikatu preneha z izstopom člana iz OOS in s črtanjem iz članstva. Član sindikata je lahko črtan iz članstva, če krši statutarna določila in določila drugih aktov sindikalne organizacije, če grobo krši temeljne družbene norme in če kljub opominu več kot šest mesecev zaporedoma neopravičeno ne plača članarine. O črtanju iz članstva odloča izvršni odbor OOS z dvotretjinsko večino glasov vseh članov, lahko pa tudi člani na članskem sestanku, letni konferenci ali občnem zboru.

O prenehanju članstva mora izvršni odbor OOS izdati pismeni sklep, proti kateremu se član lahko pritoži na pristojni občinski organ sindikata.

8. člen

Pravice in dolžnosti člana sindikata, organiziranega v OOS, so zlasti: (prilagoditi besedilo konkretnim razmeram v OOS)

- da se zavzema za socialistične samoupravne odnose v organizaciji združenega dela in na vseh ravneh družbe, da si prizadeva za uveljavljanje načel delitve po delu, za razvijanje moralnih vrednot socialistične samoupravne družbe in za utrjevanje delavske solidarnosti;
- da neposredno sodeluje v oblikovanju stališč in sklepov osnovne organizacije sindikata ter po svojih močeh pomaga pri njihovem uresničevanju;
- da voli delegate v organe sindikata in da je delegat;
- da izraža mnenja, predloge in stališča o kateremkoli vprašanju s področja dela sindikata in da zahteva, naj organi sindikata njegova mnenja in stališča obravnavajo ter da je o stališčih organov obveščen;

²⁾ Člani sindikata so lahko tudi učenci v gospodarstvu. Član sindikata lahko postane tudi vsak kmet – kooperant – zadružnik, če je član ene od kmetijskih TOZD oz. temeljne združene enote in če na tej osnovi sklene delovno razmerje.

– da kritično spremlja delo organov sindikata in delegatov v organih sindikata, da daje o njihovem delu pripombe in da zahteva, naj o njih razpravljajo pristojni organi sindikata;

– da po osnovni organizaciji zahteva podrobnejše informacije, utemeljitve in obrazložitve sprejetih stališč in sklepov kateregakoli organa sindikata;

– da predlaga organom sindikata in od njih zahteva, naj članom sindikata omogočijo pridobitev tistih znanj, ki so pogoj za njihovo uspešno delovanje v samoupravnih organih in v vsakdanji družbenopolitični praksi, in sicer z organiziranjem seminarjev, tečajev in predavanj v organizacijah sindikata ali v izobraževalnih zavodih;

– da sodeluje na področju kulture, prosvete, športa, rekreacije v skladu s svojimi nagnjenji in možnostmi;

– da se zaradi varstva samoupravnih pravic in vseh pravic iz dela obrača na službe pravne pomoči organov sindikata;

– da lahko zahteva druge oblike pomoči, če se mu odreka posamezna pravica; v takih primerih je sindikat dolžan zagotoviti članu družbeno in politično zaščito;

– da v osnovni organizaciji sindikata plačuje članarino, ki jo lahko z njegovo privolitvijo odtegujejo pri izplačilu njegovega osebne dohodka;

– da v primeru začasne nezaposlenosti prejema denarno pomoč skladno z določili splošnega akta o financiranju in finančnem poslovanju organizacij in organov sindikata;

– da se pritoži na vse organe sindikata, če meni, da so mu kršene pravice člana sindikata, ki jih ima na osnovi teh pravil ali drugih statutarnih aktov sindikalne organizacije.

9. člen

Poleg pravic in dolžnosti iz 7. člena teh pravil imajo člani organov OOS in delegati OOS v organih sindikata in zveze sindikatov še to posebno pravico in dolžnost, da ustvarjalno, redno in neposredno sodelujejo v delu organa, v katerega so bili delegirani, in da odgovorno opravijo svoje naloge.

Delegatom v organih sindikatov zagotavlja OOS v sodelovanju s sindikati Slovenije svobodo delovanja pri opravljanju njihove funkcije. Zato po potrebi uporabi vsa razpoložljiva politična, pravna in druga primerna sredstva zaščite. Zaščita se uveljavlja v primeru, če je delegat pri svojem delu ravnal po teh pravilih, statutarnih dokumentih in po sklepih organov sindikatov ter skladno z ustavo in s samoupravnimi akti.

III. Organi osnovne organizacije sindikata

10. člen

Organi OOS so občni zbor, letna konferenca, članski sestanek, izvršni odbor in nadzorni odbor (varianta: ter delegacija³⁾ za skupne sindikalne organe).

11. člen

Občni zbor OOS, ki se sestane vsaki dve leti, ima naslednje naloge:

- ocenjuje delavnost OOS v preteklem obdobju;
- ocenjuje in odobri finančno poslovanje OOS;
- sprejema okvirni program nalog OOS;
- sprejema finančni načrt;
- izvoli⁴⁾ in razrešuje člane izvršnega in nadzornega odbora OOS (varianta: in delegacijo za skupne sindikalne organe), praviroma s tajnim glasovanjem;
- sprejema in spreminja oziroma dopolnjuje ta pravila;
- rešuje na občni zbor naslovljene prošnje in pritožbe članov;
- po potrebi sklepa o črtanju iz članstva;
- odloča o nabavi in odtujitvi nepremičnin;
- obravnava druga pomembna vprašanja iz delovnega področja OOS.

³⁾ Delegate v sindikalne konference v TOZD, v združeni delovni organizaciji in v občini voli izvršni odbor osnovne organizacije ali posebna delegacija, če je tako določeno s pravili.

⁴⁾ V primeru, da so ustanovljene sindikalne skupine, se na občnem zboru le razglasi izvolitev delegatov sindikalnih skupin.

12. člen

Občni zbor tvorijo vsi člani OOS. Sklepa veljavno, če je prisotnih več kot polovica članov. Sklepi in drugi akti občnega zbora so veljavni, če je zanje glasovala več kot polovica navzočih članov.

13. člen

Za delo občnega zbora (letne konference) izvolijo člani OOS organe, ki vodijo njegovo delo (delovno predsedstvo, kandidacijska in volilna komisija, komisija za sklepe ...). Organi občnega zbora vsak na svojem področju opravijo naloge, ki so jim določene na občnem zboru.

Izvršni odbor lahko predlaga občnemu zboru sprejem posebnega poslovnika o delu in poteku občnega zbora.

14. člen

Letna konferenca članov je vsako leto ob koncu leta ali v začetku novega leta.

Člani OOS, zbrani na letni konferenci, ocenjujejo zlasti delavnost OOS za enoletno obdobje, obravnavajo finančno poslovanje, sprejemajo program nalog in finančni načrt za prihodnje leto ter obravnavajo druga pomembna vprašanja iz delovnega področja OOS.

15. člen

Članski sestanek opravijo člani sindikata večkrat na leto, po potrebi.

Člani OOS, zbrani na članskem sestanku, praviloma obravnavajo vsa pomembnejša vprašanja s področja delovanja OOS, ki zadevajo interese vseh ali večine članov sindikata, če tega niso storili že na letni konferenci ali na občnem zboru (samoupravne sporazume in družbene dogovore, organiziranost sindikata, delo samoupravnih organov, statut ali drug splošni akt, finančni načrt TOZD, investicijski načrt, itd.)

16. člen

Delo OOS vodi izvršni odbor OOS na osnovi programa nalog, stališč in sklepov, sprejetih na občnem zboru, letni konferenci in na članskih sestankih.

Izvršni odbor lahko pred sprejemom odločitve o posameznem pomembnejšem vprašanju iz programa dela OOS izvede anketo med članstvom oziroma izvede referendum. Izvršni odbor mora na ta način ugotovljen odnos članstva upoštevati pri sprejemanju odločitve.

17. člen

Izvršni odbor ima ... članov (npr. 7 do 15).

Na novo izvoljeni izvršni odbor se konstituira na prvi seji, tako da izvoli svojega predsednika (podpredsednika), tajnika (sekretarja), blagajnika.

Pri izvršnem odboru delujejo tele stalne komisije: 5)

Izvršni odbor za posamezno nalogo imenuje tudi občasne komisije ali druga delovna telesa.

18. člen

Izvršni odbor sprejema stališča o vseh vprašanjih iz dejavnosti OOS, za katera ni v teh pravilih določeno, da o njih neposredno odločajo člani, ima pa zlasti tele pravice in dolžnosti:

– pripravlja program dela OOS in finančni načrt za letno konferenco OOS;

– pripravlja poročilo o delovanju OOS in porabi finančnih sredstev, ki ga obravnava letna konferenca;

– organizira uresničevanje programa nalog OOS in je za to odgovoren članstvu; v ta namen za posamezne naloge neposredno zadolžuje svoje člane oz. telesa OOS;

– vodi evidenco o uresničevanju programa in o tem po potrebi poroča na članskem sestanku;

– voli delegate v skupne sindikalne organe na drugih ravneh;

– posreduje iniciative članstva sindikalnim organom na drugih ravneh;

– posreduje pobude in zahteve članstva organom samoupravljanja, skupščinam družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti;

– ustanavlja svoje pomožne organe in določa njihov sestav;

– sklicuje občni zbor, letno konferenco in članske sestanke;

– opravlja druge naloge v zvezi z uresničevanjem nalog in vloge OOS.

Izvršni odbor se praviloma sestaja ... (npr. najmanj enkrat mesečno).

19. člen

Predsednik izvršnega odbora OOS opravlja zlasti naslednje naloge:

– sklicuje in vodi seje izvršnega odbora;

– skrbi za uresničevanje sklepov občnega zbora, letne konference, članskih sestankov in sklepov izvršnega odbora,

– predstavlja OOS pred drugimi organi in organizacijami,

– podpisuje sklepe in druge akte OOS in njenega izvršnega odbora,

– podpisuje vse naloge za izplačila,

– izvršuje druge naloge, za katere ga zadolži članstvo oziroma izvršni odbor OOS.

Podpredsednik izvršnega odbora OOS pomaga predsedniku pri njegovem delu in ga nadomešča v času njegove odsotnosti.

20. člen

Tajnik (sekretar) izvršnega odbora OOS opravlja zlasti te naloge:

– pripravlja in organizira sklic članskega sestanka in izvršnega odbora;

– pomaga predsedniku pri uresničevanju sklepov;

– vodi evidenco o delovanju OOS;

– opravlja druge naloge, ki so mu določene na članskem sestanku ali na seji izvršnega odbora OOS.

21. člen

Blagajnik izvršnega odbora ima zlasti te naloge in pristojnosti: – pripravlja predlog letnega finančnega načrta in redno poroča o njegovem izpolnjevanju;

– pripravi poročilo o finančno-materialnem poslovanju,

– vodi evidenco članov OOS;

– skrbi za redno pobiranje in odvajanje članarine, za evidenco o članarini in članske izkaznice,

– vodi finančno in materialno poslovanje v skladu s predpisi.

22. člen

Člani izvršnega odbora so se dolžni udeleževati sej izvršnega odbora in drugih organov, v katere jih delegira izvršni odbor OOS, in tam zastopati stališča OOS.

23. člen

Člani OOS lahko odpokličejo celoten izvršni odbor ali posameznega člana, če ugotovijo, da organ ali posameznik ne izpolnjuje sklepov, stališč in programa nalog OOS. Posamezni član (delegat) v izvršnem odboru se odpokliče tudi v primeru, če je obsojen, če grobo krši samoupravne akte, če grobo krši ta pravila in statutarne dokumente sindikalne organizacije.

Posameznega člana oziroma celotni izvršni odbor je možno odpoklicati po enakem postopku, kot so bili izvoljeni.

24. člen

Nadzorni odbor ima predsednika in ... članov.

Nadzorni odbor OOS mora vsaj dvakrat letno kontrolirati finančno in materialno poslovanje OOS. Ugotovitve in predloge nadzornega odbora mora obravnavati izvršni odbor OOS, o njih sprejeti stališče in določiti ustrezne sklepe. Na občnih zborih, letnih konferencah ali članskih sestankih obvešča nadzorni odbor članstvo o poslovanju izvršnega odbora.

25. člen

OOS ima svojo delegacijo za skupne sindikalne organe v TOZD, združeni delovni organizaciji in občini.

5) Stalne komisije OOS so npr. za samoupravljanje, za socialno politiko, za kadrovsko politiko itd., o občasnih pomožnih telesih samostojno odloča izvršni odbor.

Delegacija praviloma predstavlja izvršni odbor OOS.
(Varianta: v OOS deluje posebna delegacija za skupne sindikalne organe ...)

Delegacija šteje ... članov (npr. 5 do 9).

26. člen

Delegacija iz prejšnjega člena izvoli izmed svojih članov delegata (delegata) v konferenco OOS v organizaciji združenega dela, v občinski odbor sindikata (občinsko konferenco sindikata) in prek občinskega organa sindikata tudi v organe sindikata in Zveze sindikatov na drugih ravneh.

27. člen

Delegat ima zlasti te pravice in dolžnosti:

- sodelovati v celotnem procesu nastajanja stališč v svoji OOS;
- zastopati stališča svoje OOS, jih soočiti in usklajevati s stališči drugih OOS in sodelovati pri sprejemanju sklepov v organu, v katerega je delegiran;
- skrbeti za uresničevanje sprejetih sklepov v celotni organizaciji, zlasti pa v svoji OOS;
- redno poročati delegaciji o svojem delu v organu, v katerega je delegiran.

Delegat je za svoje delo odgovoren svoji delegaciji (izvršnemu odboru) in prek njega tudi celotni OOS, ki ga lahko tudi odpokliče, če ugotovi da ne izpolnjuje delegatskih dolžnosti.

28. člen

Sestav izvršnega odbora in delegacije, če je ustanovljena, mora odražati strukturo članstva v OOS, to je, da je treba vanje kandidirati in izvoliti zlasti toliko delavcev iz osnovne dejavnosti (neposredne proizvodnje), mladih delavcev in žensk, kolikor jih je v strukturi članstva.⁶⁾

29. člen

Mandatna doba članov izvršnega in nadzornega odbora (delegacije) traja dve leti. V izvršni in nadzorni odbor ne more biti praviloma nihče izvoljen več kot dvakrat zapored.

30. člen⁷⁾

V OOS delujejo sindikalne skupine.

Sindikalno skupino sestavlja določeno število članov OOS (npr. 5 do 20), ki delajo skupaj oziroma v neposredni bližini.

V sporazumu z delavci določi sindikalne skupine izvršni odbor OOS.

Vsaka skupina ima poverjenika, ki ga izmed sebe izvolijo člani skupine. Poverjenik je obenem delegat skupine v izvršnem odboru in drugih organih OOS.

Sindikalna skupina na svojem sestanku zlasti:

- obravnava zadeve, ki so pomembne za člane skupine;
- daje izvršnemu odboru in drugim organom OOS pobude, predloge in zahteve za akcije, ki naj bi pripomogle k uresničevanju interesov delavcev skupine, če ti niso v nasprotju z interesi večine drugih članov OOS;
- posluša obvestila poverjenika o delu, predlogih in stališčih izvršnega odbora OOS in drugih organov sindikata ter samoupravnih organov in o njih po potrebi zavzame svoje stališče.

31. člen

Delegat sindikalne skupine prenaša v izvršni odbor stališča, predloge in mnenja skupine.

Izvršni odbor mora obravnavati stališča, predloge in mnenja sindikalnih skupin.

⁶⁾ Za dosego tega cilja je mogoče pripraviti večdelno (strukturno) kandidatno listo. Volivec je potem dolžan tajno glasovati za zahtevano število kandidatov iz vsake posebne strukture, sicer je njegova glasovnica neveljavna (npr. 5 nep. proiz., 2 mladince, 4 ženske). Na kandidatni listi se morajo kandidati razvrstiti po teh zahtevanih karakteristikah.

⁷⁾ Člena 30. in 31. se uporabita le v primeru, če je v OOS večje število članov, npr. več kot 150, ali če delajo člani časovno in krajevno ločeno.

Če delegat sindikalne skupine ni član izvršnega odbora, ima na seji, na kateri obravnava izvršni odbor stališča, predloge in mnenja te skupine, pravice in dolžnosti člana izvršnega odbora.

IV. Aktiv mladih delavcev

32. člen

V OOS deluje aktiv mladih delavcev, ki ga ustanovijo mladi delavci, stari do 27 let, člani OOS.⁸⁾

33. člen

Aktiv mladih delavcev se konstituira tako, da izvoli svoje organe. Delo aktiva mladih delavcev vodi ... (npr. sekretariat⁹⁾) v katerem so sekretar in ... članov (npr. 2 do 5).

34. člen

Aktiv mladih delavcev praviloma deluje na sestankih članov. Sekretariat le organizira delovanje aktiva, sprejetih odločitev in programa dela.

35. člen

Aktiv mladih delavcev sprejme program dela. Pri tem upošteva interese mladih delavcev in ta pravila.

Aktiv mladih delavcev predloži svoj program OOS. OOS odloča o tem, katere naloge oz. akcije iz programa aktiva mladih delavcev postanejo sestavni del programa OOS.

Aktiv mladih delavcev samostojno izvaja program svojih nalog¹⁰⁾, vendar je OOS soodgovorna za njegovo uresničevanje in predvidi za vse skupne naloge tudi potrebna finančna sredstva.

36. člen

Mladi delavci so zastopani v organih OOS glede na njihov delež v članstvu OOS. Aktiv mladih delavcev sodeluje v kandidacijskem postopku za volitve organov OOS tako, da predlaga kandidate iz vrst mladih delavcev.

Aktiv mladih delavcev pošilja svoje delegate v konferenco mladih delavcev v okviru občinske konference ZMS in v druge organe ZMS v skladu s statutom ZMS.

V. Organizacija sej in sestankov

37. člen

Izvršni odbor se sestaja po potrebi, na osnovi programa dela OOS. Izvršni odbor se sestane tudi, če to zahteva petina članov izvršnega odbora ali desetina članov OOS, sindikalna skupina ali aktiv mladih delavcev ali pristojni organ sindikata oziroma Zveze sindikatov v občini.

Izvršni odbor praviloma odloča z javnim glasovanjem. Tajno se glasuje le v primerih, če tako sklene izvršni odbor. Sklepi se praviloma sprejemajo soglasno. Če na seji ni doseženo soglasje, se odloča z večino glasov vseh članov izvršnega odbora, vendar se na zahtevo člana navede njegovo drugačno stališče.

38. člen

Izvršni odbor določa tudi način izvedbe svojih sklepov, s tem da določi čas, v katerem naj se neka akcija odvija, način, kako naj bo izvedena, kdo je za akcijo konkretno zadolžen, način kontrole in način, kako bo članstvo obveščeno o uresničitvi sklepov, stališč ali izpolnitvi akcije.

39. člen

O občnem zboru in letni konferenci morajo biti člani obveščeni vsaj 10 dni pred zborom oziroma pred konferenco. Obenem je treba sporočiti predlog dnevnega reda in kratko označbo vprašanj, ki naj bi bila obravnavana. Če je le mogoče, je treba vročiti članom tudi popolnejše gradivo o posamezni zadevi.

⁸⁾ Aktiv se ustanovi le, če je vsaj nekaj mladih delavcev (npr. 3).

⁹⁾ Aktiv z manjšim številom članstva ima lahko le sekretarja.

¹⁰⁾ Aktiv lahko v svoji organizaciji vseeno izvede tudi tiste naloge, ki niso sprejete v programu OOS, vendar zanje sam odgovarja in tudi zagotavlja finančna sredstva.

Po določbah prvega odstavka tega člena je treba ravnati tudi pri sklicu članskega sestanka in seje izvršnega odbora OOS, le da je rok za sklic lahko krajši, vendar praviloma ne manj kot pet dni pred sestankom.

40. člen

O občnem zboru, letni konferenci, članskem sestanku, o seji izvršnega odbora in nadzornega odbora OOS se piše zapisnik. Tajnik (sekretar) izvršnega odbora OOS je dolžan posredovati izvod zapisnika pristojnemu občinskemu organu sindikata.

VI. Akcijska enotnost sindikalne organizacije

41. člen

Pri sprejemanju programa nalog in drugih sklepov o nalogah upošteva OOS tudi programe, stališča in druge sklepe pristojnih organov sindikata in zveze sindikatov v občini in republiki. V svoj program in aktivnost uvrsti zlasti tiste naloge, za katere je predvideno, da jih bodo OOS uresničevale v svojem okolju.

OOS pošilja svoj program nalog pristojnim organom sindikata v občini. Ti so dolžni v svoj program vključiti tiste naloge OOS, ki so pomembne za celotno sindikalno organizacijo, in jih je na ta način tudi lažje uresničiti.

42. člen

V primerih, ko se OOS do posameznega vprašanja s svojega delovnega področja ne more opredeliti sama, ali če izjemne razmere terjajo širšo politično podporo, lahko OOS zahteva nasvet ali posredovanje ali uvrstitev določenega problema na dnevni red seje občinskega (medobčinskega, mestnega) organa sindikata oziroma občinskega (medobčinskega, mestnega) sveta zveze sindikatov ali drugega organa občinskih, mestnih, medobčinskih ali republiških sindikatov.

VI. Sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi dejavniki in samoupravnimi organi

43. člen

OOS se pri svojem delu opira tudi na politične pobude organizacije ZKS, ki zadevajo program nalog OOS in njegovo uresničevanje.

OOS je tudi sama pobudnik za skupno obravnavanje vprašanj, ki zadevajo samoupravni položaj in druge interese njenih članov, in zato stalno sodeluje z organizacijo ZKS, s samoupravnimi organi in strokovnimi službami. V ta namen se po potrebi organizirajo skupne seje in druge oblike medsebojnega sodelovanja.

44. člen

OOS si prizadeva, da se razmerja med njo, samoupravnimi organi in službami uredi v statutu oziroma v samoupravnem sporazumu ali drugem splošnem aktu. Pri tem je treba opredeliti zlasti: možnosti OOS, da daje pobudo samoupravnim organom, in dolžnosti samoupravnih organov do OOS; pogoje za delovanje OOS (sestajanje, prostor, možnost izostanka z delovnega mesta); pravico do izobraževanja za sindikalne funkcionarje, tudi plačan dopust, pravica do informiranja itd.

OOS organizira in vodi razpravo med članstvom o predlogih vseh samoupravnih aktov. Po končani razpravi OOS povzame mnenja in pripombe članov in jih posreduje pristojnemu samoupravnemu organu.

VIII. Kadrovska politika in izobraževanje sindikalnih delavcev

45. člen

Kadrovska politika OOS je načrtna, evidentiranje za funkcije v sindikatih je stalna naloga vseh organov OOS in članstva.

Predlagati je treba tiste kandidate, ki uživajo zaupanje članstva glede na svoje delo in odnos do družbenopolitične ureditve ter vodilne vloge ZK.

46. člen

Izobraževanje za delo v sindikalni organizaciji je enakovredno strokovnemu izobraževanju. Delegati in drugi člani v organih OOS

imajo pravico in dolžnost, da se nenehno izobražujejo za delo v sindikatih. OOS sama organizira izobraževanje članov svojih organov in vsega članstva v obliki posvetov, razgovorov, seminarjev itd.

Za člana izvršnega odbora so obvezne tudi vse oblike izobraževanja (seminarji, tečaji, politične šole), ki jih zanje organizirajo sindikalni organi v občini ali republiki.

Sredstva za izobraževanje predvidi OOS v svojem finančnem načrtu v skladu s svojimi možnostmi.¹¹⁾

47. člen

OOS zagotovi, da vsi člani izvršnega in nadzornega odbora, poverjeniki in drugi sindikalni funkcionarji prejemajo na stroške osnovne organizacije sindikata brezplačno „Delavsko enotnost“, da bi bili sproti obveščeni o dogajanjih v sindikatih in o izkušnjah drugih.

IX. Moralna in materialna priznanja sindikalnim delavcem

48. člen

OOS posveča posebno pozornost svojim dolgoletnim članom, ki imajo zasluge za celotno aktivnost OOS. V ta namen jim izreka ali izroča:

- ustna ali pismena priznanja (diplome),
- knjižne nagrade ali druga spominska darila (enkratne denarne nagrade),
- predlaga samoupravnim organom, da jim podelijo ustrezno nagrado in priznanje (z daljšim dopustom, regresom za dopust ipd.).

OOS skrbi, da dobijo posamezniki oziroma celotne OOS odličja, priznanja in nagrade za njihove zasluge za sindikalno organizacijo tudi od organov sindikata in zveze sindikatov v občini ali republiki.

X. Materialna sredstva in pravni položaj OOS

49. člen

OOS imajo pečat, ki ima besedilo s polnim imenom OOS (npr. osnovna organizacija sindikata „PEČARSTVO“ Domžale).

V sredini pečata je emblem sindikatov Slovenije.

50. člen

OOS je pravna oseba in zato samostojna nosilka pravic in obveznosti po teh pravilih ter po drugih statutarnih dokumentih sindikatov Slovenije.

51. člen

Materialna podlaga dejavnosti OOS so: članarine, dohodki od premoženja in drugi dohodki.

Člani sindikata plačujejo enotno članarino, ki je namenjena financiranju dejavnosti sindikata in zveze sindikatov.

OOS dobiva za svojo aktivnost delež članarine, določen s posebnim dogovorom, ki ga v SR Sloveniji sklenejo OOS prek občinskih organizacij sindikatov. Dogovor izhaja iz obsega in vsebine dogovorjenih nalog posameznih organizacij.

Materialna sredstva OOS so denarna sredstva in drugo premoženje.

52. člen

Finančno poslovanje OOS se izvaja na osnovi letnega finančnega načrta, ki se sprejme na letni konferenci. O odtujitvi in nabavi nepremičnin se obvezno odloča na članskem sestanku OOS.

53. člen

Ta pravila so bila sprejeta na občnem zboru OOS (letni konferenci), dne in veljajo takoj.

Predsednik OOS

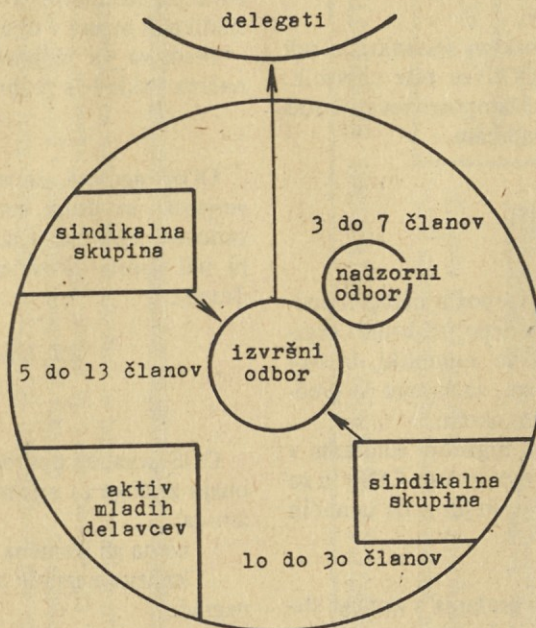
Po sprejemu je treba pravila razmnožiti in jih dati vsakemu članu sindikata).

¹¹⁾ OOS si tudi prizadeva, da izobraževanje sofinancira TOZD.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA

Kje deluje:

- OOS v vsaki temeljni in drugi organizaciji združenega dela, kjer je nekaj članov (približno 15; če je članov nad 300 do 400 ali več, deliti na dve ali več OOS)
- skupina v vsaki OOS, kjer so člani med seboj prostorsko ločeni ali kjer je v OOS zaradi velikega števila članov otežkočen redni stik z njimi
- aktiv mladih delavcev v vsaki OOS, kjer so vsaj trije mladi delavci, stari do 27 let

Načela in metode delovanja:

- neposrednost (članski sestanek, letna konferenca, referendum, anketa, itn.)
- načrtnost
- javnost
- odgovornost
- konkretnost

OBRAZEC G

Na podlagi ... člena sporazuma o ustanovitvi konference osnovnih organizacij sindikata sprejema konferenca

(navesti naslov konference)

POSLOVNIK

o notranji organizaciji in načinu delovanja

1. člen

S tem poslovnikom se določa notranja organizacija konference osnovnih organizacij sindikata (v nadaljnjem besedilu: konferenca), organi konference in njihove pristojnosti, način sklicovanja, poteka in odločanja na seji, delovanje aktiva mladih delavcev in sodelovanje konference z drugimi organi in organizacijami.

2. člen

Konferenca deluje v mejah pristojnosti, ki so ji jih določile osnovne organizacije sindikata — ustanovitelji zaradi uresničevanja interesov članov sindikata.

Konferenca dela na sejah in se po delegatih osnovnih organizacij sindikata, ki jo sestavljajo, povezuje z osnovnimi organizacijami sindikata, z vodstvi drugih družbeno-političnih in drugih organizacij ter s samoupravnimi organi.

3. člen

Sejo konference skliče predsednik konference na lastno pobudo ali na pobudo organov konference oziroma posameznih osnovnih organizacij sindikata ali na pobudo konference (odbora) sindikata ustrezne dejavnosti v občini.

Sklicatelj seje konference obenem sporoči predlog dnevnega reda in kratko obrazložitev vprašanj, ki naj bi bila obravnavana. Če je le mogoče, je treba vročiti delegatom tudi popolnejše gradivo o posamezni zadevi in predloge sklepov. Predlagatelj gradiva je lahko vsak upravičen pobudnik sklica seje konference.

4. člen

Delegati (člani) konference morajo biti obveščeni o seji konference toliko prej, da se lahko posvetujejo v svoji osnovni organizaciji sindikata o gradivu in predlogih sklepov, vendar praviloma ne manj kot 10 dni pred sejo.

Ko delegat prejme gradivo za sejo konference, ugotovi, ali je o zadevah, ki bodo na dnevnem redu, v njegovi osnovni organizaciji sindikata oziroma v izvršnem odboru OOS že bilo zavzeto stališče o navedenih vprašanjih. Če ugotovi, da mu že sprejeta stališča v OOS ne zadoščajo za to, da bi na seji konference lahko izrazil avtentične (prave, izvirne) interese oziroma stališča članstva OOS, predlaga, da se sestane izvršni odbor OOS in obravnava gradivo.

Stališča, ki so bila sprejeta v OOS oziroma v njenem izvršnem odboru o zadevah, ki so na dnevnem redu seje konference, so za delegata obvezna.

5. člen

Razen članov konference lahko pošlje OOS na posamezno sejo konference ali k posamezni točki dnevnega reda še občasnega delegata. O tem obvesti predsednika konference pisмено pred sejo konference.

6. člen

Sklicatelj vabi na sejo konference razen njenih članov še predstavnike vodstev drugih družbeno-političnih organizacij in samo-

upravnih organov ter strokovnih služb na ravni, za katero je organizirana konferenca (TOZD, združena delovna organizacija).

O seji konference obvesti sklicatelj tudi občinsko konferenco (odbor) sindikata posamezne dejavnosti in predstavnike sredstev javnega obveščanja (tisk, radio, televizija).

7. člen

Konferenca je sklepčna, če je na seji navzoča večina delegacij vseh osnovnih organizacij sindikata.

Sejo konference vodi njen predsednik ali v dogovoru z njim podpredsednik konference.

Konferenca na seji najprej odloči o dnevnem redu, nato pa pregleda, kako so bili izpolnjeni sklepi prejšnje seje.

Konferenca dela na sejah po sprejetem dnevnem redu. Pri vsaki točki dnevnega reda predlagatelj po potrebi razloži gradivo.

8. člen

Obravnavanje vsakega vprašanja, ki je na dnevnem redu seje konference, traja, dokler se javljajo udeleženci seje, da o njem razpravljajo. Predsedujoči vodi in usmerja razpravo ter jo sklene, ko ugotovi, da se o zadevi lahko sklepa.

Vsak udeleženec seje konference lahko razpravlja o posamezni točki dnevnega reda praviloma do 10 minut. Če se pri isti točki priglasijo k besedi drugič, lahko ponovno razpravlja praviloma do 5 minut. Predsedujoči lahko izjemoma podaljša čas za razpravo, če to prispeva k obravnavanju problema.

9. člen

Na seji konference je mogoče obravnavati samo vprašanja, ki so v neposredni zvezi z obravnavano točko dnevnega reda. Razpravljavca, ki se od tega oddalji, mora predsedujoči najprej opozoriti na določilo poslovnika, lahko pa mu tudi odvzame besedo.

10. člen

Seja konference ne more biti sklenjena, dokler ni izčrpan sprejeti dnevni red. Konferenca pa lahko odloči, da se seja prekine in obenem določi čas, ko jo bo nadaljevala.

Stališča in druge sklepe sprejema konferenca praviloma z javnim glasovanjem, razen če se v posameznem primeru izrecno ne odloči za tajno glasovanje.

Stališča in druge sklepe sprejema konferenca na sejah s soglasjem vseh delegacij. Vsaka delegacija v konferenci ima en glas. Če so mnenja članov v posamezni delegaciji deljena, velja kot stališče posamezne delegacije tisto, ki ga zastopa večina njenih članov posamezne delegacije.

Če se pri glasovanju ugotovi, da stališča ali drugega sklepa ni mogoče sprejeti, ker posamezna ali več delegacij z njim ne soglašajo, se odločanje preloži na naslednjo sejo in medtem izvede usklajevalni postopek, ki je določen v sporazumu o ustanovitvi konference.

11. člen

V vsakem sklepu, ki ga sprejme konferenca na svoji seji, mora biti razen vsebine določeno tudi, kdo in v kakšnem času mora izvršiti sprejeti sklep. Stališča oziroma sklepi konference morajo biti čim bolj konkretni.

Stališča oziroma sklepe konference je treba posredovati vsem osnovnim organizacijam sindikata – ustanoviteljem konference in vsem drugim organom in organizacijam, ki jih sklepi konference zadevajo. O stališčih oziroma sklepih konference je treba obvestiti tudi občinsko konferenco (odbor) sindikata ustrezne dejavnosti.

Osnovne organizacije sindikata na primeren način seznanijo s sklepi konference člane sindikata. Kjer izdajajo v temeljni ali drugi organizaciji združenega dela redna glasila, se sklepi konference objavijo tudi v tem glasilu.

12. člen

O poteku seje konference se vodi zapisnik. Iz zapisnika morajo biti razvidni: udeleženci seje, razpravljavci na seji in ob vsaki točki dnevnega reda posebej tudi stališča oziroma drugi sklepi, ki so bili na njej sprejeti.

Zapisniki se skupaj z drugim gradivom o sejah konference hranijo v arhivu konference.

Najpozneje v sedmih dneh po končani seji konference je treba zapisnik poslati tudi občinski konferenci (odboru) sindikata ustrezne dejavnosti.

13. člen

(Ta člen se vnese v poslovnik samo v primeru, če je v konferenci zaradi velikega števila njenih članov nujna potreba po ustanovitvi kolektivnega izvršnega organa.)

Kolektivni izvršni organ konference je sekretariat konference, ki ima ... članov (npr. 5).

Sekretariat konference zlasti:

- obravnava predlog za sklic in predlog dnevnega reda za sejo konference;
- skrbi za uresničevanje sklepov konference;
- pripravlja predlog programa nalog konference;
- opravlja druge naloge po sklepu konference.

14. člen

Predsednik konference opravlja zlasti tele naloge:

- sklicuje in vodi seje konference (in njenega sekretariata);
 - skrbi za uresničevanje sklepov konference (in njenega sekretariata);
 - podpisuje sklepe ali druge akte konference (in sekretariata);
 - opravlja druge naloge po sklepu konference (ali sekretariata).
- Podpredsednik konference pomaga predsedniku pri njegovem delu in ga nadomešča v času njegove odsotnosti.

15. člen

Sekretar (tajnik) konference^{x)} opravlja zlasti tele naloge:

- pripravlja in organizira sklic sej konference in njenih organov;
- organizira uresničevanje sklepov konference in njenih organov;
- neposredno sodeluje z ustanovitelji konference;
- sodeluje z organi sindikata in drugih organizacij;
- skrbi za obveščanje članstva o delu konference;
- opravlja druge naloge po sklepu konference ali njenih organov.

16. člen

Če ustanovitelji določijo, da deluje pri konferenci nadzorni odbor, ga sestavlja po en delegat iz vsakega nadzornega odbora ustanovitelja. Nadzorni odbor najmanj dvakrat letno kontrolira finančno in materialno poslovanje konference.

Konferenca mora obravnavati ugotovitve in predloge nadzornega odbora.

Po potrebi nadzorni odbor obvesti o svojih ugotovitvah vse ustanovitelje.

17. člen

Za obravnavanje posameznih zahtevnejših vprašanj ali za pravo predlogov lahko ustanovi konferenca komisijo ali delovno skupino. S sklepom o ustanovitvi določi konferenca člane komisije oziroma delovne skupine in naloge, ki jih je treba opraviti, ter čas, do katerega morajo biti te naloge opravljene.

18. člen

V okviru konference deluje aktiv mladih delavcev. Sestavljajo ga delegati konference, ki so mlajši od 27 let.

Aktiv mladih delavcev se konstituirajo tako, da izvoli sekretarja, po potrebi pa tudi sekretariat in druge organe.

Aktiv mladih delavcev se sestane pred sejo konference in obravnava vprašanja, ki posebej zadevajo interese mladih delavcev. Konferenca mora obravnavati stališča aktiv mladih delavcev, preden sklepa o zadevi, ki jo je obravnaval aktiv.

19. člen

Aktiv mladih delavcev ima svoj program nalog in akcij v zvezi s skupnimi interesi mladih delavcev v TOZD oziroma v združeni delovni organizaciji, kjer je več aktivov mladih delavcev. Aktiv mladih delavcev v konferenci po potrebi tudi koordinira in usmerja delo aktivov mladih delavcev v OOS, jim pomaga pri njihovem delu, jim daje pobude za posamezne akcije ipd., če ga za to pooblastijo aktiv mladih delavcev.

20. člen

Konferenca si prizadeva, da se v samoupravnem aktu TOZD oziroma združene OZD (statut, sporazum) opredelijo razmerja med samoupravnimi organi in službami in konferenco OOS. Zlasti je treba opredeliti: pravico konference do pobude samoupravnim organom in dolžnosti le-teh do konference, pogoje za delovanje

^{x)} Sekretar konference lahko, če to zahteva obseg naloge konference in ustanoviteljev, opravlja svoje delo tudi profesionalno, v tem primeru ga konferenca imenuje na to mesto.

konferenca (možnost sestajanja tudi med delovnim časom, zagotovljen prostor za seje, pravico funkcionarjev, da zapuščajo svoje delovno mesto, ko opravljajo delo, ki ga zahteva njihova funkcija), pravice do izobraževanja za sindikalne funkcionarje, pravice do plačanega dopusta za funkcionarje konference itd.

21. člen

Konferenca se pri svojem delu opira tudi na politične pobude organizacije ZKS v TOZD oziroma združeni OZD, ki zadevajo program nalog konference in način njihovega uresničevanja.

Konferenca je tudi sama pobudnik za skupno obravnavanje vprašanj, ki zadevajo samoupravni položaj članov OOS in zato stalno sodeluje z organizacijo ZKS, samoupravnimi organi in strokovnimi službami.

Konferenca organizira in usmerja razpravo med članstvom OOS o vseh pomembnejših samoupravnih aktih, ki zadevajo položaj članov sindikata vseh ustanoviteljev.

Konferenca posreduje samoupravnim organom na ta način ugotovljeno mnenje in pripombe članstva v OOS.

22. člen

Konferenca dela po programu nalog, ki ga vsako leto sprejme na seji. Pri sprejemu programa nalog upošteva pobude ustanoviteljev pa tudi stališča in druge sklepe pristojnih organov sindikata in zveze sindikatov v občini in republiki.

Med letom dopolnjuje konferenca program nalog s stališči in sklepi o posameznih vprašanjih.

23. člen

Delovanje konference financirajo ustanovitelji na osnovi določb sporazuma o njeni ustanovitvi.

Konferenca ima pečat, določen v sporazumu o ustanovitvi.

Konferenca ima svoj arhiv.

24. člen

Ta poslovnik velja takoj.

Predsednik konference OOS

ORGANIZACIJA SINDIKATA V TOZD IN V ZDRUŽENI DELOVNI ORGANIZACIJI

Kdaj konferenca:

- vedno, kadar je v delovni organizaciji več OOS

